

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการเลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้ของเกษตรกรในพื้นที่กิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ใช้วิธีศึกษาวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) โดยการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างที่เป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้ ตามวิธีดำเนินการวิจัยต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้ในพื้นที่กิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ซึ่งกระจายอยู่ใน 5 ตำบล ได้แก่ ตำบลพลวง ตำบลชากไทย ตำบลตะเคียนทอง ตำบลจันทเขลม และตำบลคลองพลู รวมทั้งสิ้น จำนวน 317 ราย (ปศุสัตว์กิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ : 2548) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรการคำนวณของ Yamane (Yamane 1973 อ้างถึงใน จินดา ขลิบทอง 2544 : 19-20) คือ

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

$$n = \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง}$$

$$N = \text{ขนาดของประชากร}$$

$$e = \text{ความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้น}$$

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยยอมให้มีความคลาดเคลื่อนไม่เกินร้อยละ 5 จะได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$\text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} = \frac{317}{1 + 317(0.05)^2} = 177 \text{ ราย}$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 177 ราย (ร้อยละ 55.84 ของจำนวนประชากร) และได้ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างแบบง่าย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ลักษณะของเครื่องมือ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง ซึ่งมีรายละเอียดข้อคำถามตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนด ประกอบด้วยคำถามรูปแบบต่าง ๆ ได้แก่ แบบเลือกตอบ (close - ended questions) แบบเติมคำตอบ (open-ended questions) และแบบประมาณค่า (rating scale) มีทั้งหมด 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สภาพทางสังคม เศรษฐกิจ ตามในส่วนของ อายุ การศึกษา ขนาดพื้นที่ถือครอง รายได้ เงินทุน และเป็นสมาชิกของสถาบันเกษตรกรหรือไม่

ตอนที่ 2 สภาพการเลี้ยงโคเนื้อ ร่วมกับการทำสวนผลไม้ ตามในส่วนของการเริ่มต้นเลี้ยงโคเนื้อ ลักษณะการปลูกผลไม้ เหตุที่ตัดสินใจเลี้ยงโคเนื้อ ปัจจุบันเลี้ยงโคเนื้อประเภทใด และการเลี้ยงดู

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ตามในส่วนของปัญหาต่างๆ ในการเลี้ยงสัตว์ เช่น ปัญหาด้านการผลิตโคเนื้อ ร่วมกับการทำสวนผลไม้ ปัญหาด้านพันธุ์สัตว์ ปัญหาด้านอาหารสัตว์ ปัญหาด้านการตลาด ปัญหาด้านโรคและการป้องกันโรค และปัญหาด้านอื่นๆ

2.2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้น ดังนี้

2.2.1 ศึกษาค้นคว้าหาแนวคิดจากหนังสือ เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยพิจารณาวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์

2.2.2 กำหนดตัวแปรและสร้างแบบสัมภาษณ์ที่ประกอบด้วยคำถาม คำตอบที่ให้เลือกตอบ และส่วนที่แสดงความคิดเห็นเพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัย

2.2.3 ตรวจสอบความถูกต้องเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสัมภาษณ์ โดยอาจารย์ที่ปรึกษา แล้วนำข้อเสนอแนะมาพิจารณาปรับปรุงแก้ไข

2.2.4 ทดสอบเครื่องมือ โดยนำแบบสัมภาษณ์ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดสอบกับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อ ร่วมกับการทำสวนผลไม้ ในพื้นที่กิ่งอำเภอเขาชะเมา จังหวัดจันทบุรี ที่ไม่ใช่งุ่มตัวอย่าง จำนวน 15 ราย โดยเกษตรกรมี 3 กลุ่มคือ กลุ่มจันทเขลม, ตะเคียนทอง, พลวง กลุ่มละ 5 ราย เพื่อทดสอบความเข้าใจด้านภาษา และเนื้อหาของผู้ให้สัมภาษณ์ จากนั้นทำการปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์อีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

2.3 การให้น้ำหนักคะแนน

ระดับปัญหาอุปสรรคในการเลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำผลไม้ ในแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 3 ซึ่งได้สอบถามเกี่ยวกับปัญหา/อุปสรรค ด้านต่าง ๆ ในการเลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวน ผลไม้ นั้น ได้กำหนดระดับความคิดเห็นของเกษตรกรเกี่ยวกับการ มีปัญหา/อุปสรรค ในด้านต่าง ๆ ไว้ดังนี้

มีปัญหา/อุปสรรคน้อย	เท่ากับ	1	คะแนน
มีปัญหา/อุปสรรคค่อนข้างน้อย	เท่ากับ	2	คะแนน
มีปัญหา/อุปสรรคปานกลาง	เท่ากับ	3	คะแนน
มีปัญหา/อุปสรรคค่อนข้างมาก	เท่ากับ	4	คะแนน
มีปัญหา/อุปสรรคมาก	เท่ากับ	5	คะแนน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลปฐมภูมิ เก็บรวบรวมข้อมูลจากเกษตรกรผู้เลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำผลไม้ในพื้นที่กิ่งอำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยวิธีสัมภาษณ์แบบพบกัน โดยตรง จำนวน 177 ราย ในระหว่างวันที่ 1 ตุลาคม 2550 ถึงวันที่ 31 ตุลาคม 2550

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว มาทำการตรวจสอบความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูล จัดทำรหัสข้อมูล และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป และสถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

4.1 ข้อมูลที่ได้จากคำถามแบบเลือกตอบ และแบบให้เติมคำตอบ ได้แก่ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม สภาพการเลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำสวนผลไม้ ใช้สถิติความถี่ (frequencies) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าต่ำสุด (minimum) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation) ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ข้อมูลที่ได้จากคำถามแบบประมาณค่า (rating scale) ได้แก่ ปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงโคเนื้อร่วมกับการทำผลไม้ ทำการวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้แปลความกับเกณฑ์การแปลตามหลักของการแบ่งอันตรภาคชั้น (class interval) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.80 หมายความว่า มีปัญหา/อุปสรรคน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.81-2.60 หมายความว่า มีปัญหา/อุปสรรคค่อนข้างน้อย

ค่าเฉลี่ย 2.61-3.40 หมายความว่า มีปัญหา/อุปสรรคปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 3.41-4.20 หมายความว่า มีปัญหา/อุปสรรคค่อนข้างมาก

ค่าเฉลี่ย 4.21-5.00 หมายความว่า มีปัญหา/อุปสรรคมาก